

TIEDOTE

Pvm
30.6.2017Dnro
Evira/3740/0405/2017

Hyönteisiä rehuksi

Hyönteisten rehukäyttöä koskeva lainsäädäntö on vielä valmisteilla, mutta jo nyt hyönteisiä voi käyttää rehuna tietyin edellytyksin. Lemmikki- ja turkiseläinten ruokinnassa hyönteisiä voi käyttää lähes rajoituksetta, mutta elintarviketuotantoeläimille erityisesti hyönteisvalkuaisen käyttö on rajoitettua. Muiden elintarviketuotantoeläinten kuin märehäntijöiden ruokinnassa voi hyönteisiä käyttää elävänä. Lisäksi seitsemästä hyönteislajista valmistettua käsiteltyä eläinvalkuaista saa 1.7.2017 alkaen käyttää vesiviljelyeläinten ruokinnassa. Märehäntijöille ei hyönteisiä tai hyönteisvalkuaista saa syöttää. Hyönteisten kasvatusta ja niistä saatavien rehujen valmistus on rehualan toimintaa, joka edellyttää rekisteröitymistä. Hyönteisistä saadun käsitellyn eläinvalkuaisen tuotanto on sivutuotelainsäädännön alasta toimintaa, joka vaatii toiminnan hyväksyntää. Hyönteisten kasvatuksessa ei saa käyttää ruokajätettä, lantaa eikä muuta rehuna kelpaamatonta ainesta.

Hyönteiset rehuna

Tällä hetkellä elintarviketuotantoeläinten rehuksi voi kasvatata seitsemää hyönteislajia: sotilaskärpänen (*Hermetia illucens*), huonekärpänen (*Musca domestica*), jauhopukki (*Tenebrio molitor*), kanatunkkari (*Alphitobius diaperinus*), kotisirkka (*Acheta domesticus*), trooppinen kotisirkka (*Grylloides sigillatus*) ja kenttäsiirkka (*Gryllus assimilis*). Lemmikkieläinten ja turkiseläinten rehuna voi käyttää myös muita hyönteislajeja, kunhan ne eivät ole tauteja aiheuttavia, suojeltavia eikä haitallisiksi määriteltäviä vieraslajeja.

Hyönteisten käytölle lemmikki- ja turkiseläinten ruokinnassa ei ole esteitä, mutta käyttö elintarviketuotantoeläinten rehuna on rajoitettua. Eläviä hyönteisiä voi käyttää kaikkien eläinlajien ruokintaan märehäntijöitä lukuun ottamatta. Myös hyönteisistä saatua rasvaa voi käyttää kaikkien eläinlajien rehussa. Hyönteisistä saatua käsiteltyä eläinvalkuaista (PAP, processed animal protein) voi käyttää rehuna lemmikeille sekä turkiseläimille ja 1.7.2017 alkaen vesiviljelyeläimille.

Rehuna käytettäviä hyönteisiä koskeva lainsäädäntö

Hyönteiset kuuluvat sekä rehuja, eläimistä saatavia sivutuotteita että aivorappeumasairauksien ehkäisyä (TSE-taudit kuten esim. hullun lehmän tauti) koskevan lainsäädännön piiriin. Lainsäädäntö on osin vielä valmisteluvaiheessa, mutta hyönteisten kasvatukseen, niistä saatavien rehujen valmistukseen sekä käyttöön sovelletaan tällä hetkellä olemassa olevaa lainsäädäntöä. Lainsäädäntö tulee täsmentymään tulevina vuosina ja vaatimukset voivat muuttua.

Hyönteisistä valmistettua rehua koskevat yleiset rehulainsäädännön vaatimukset liittyvät rehualan toimintaan, rehuissa sallittuihin haitallisten aineiden enimmäismääriin, kiellettyihin aineisiin, rehun lisäaineisiin, merkintöihin sekä tuontiin ja vientiin. Hyönteisten rehut ja hyönteisistä valmistetut rehut eivät saa sisältää salmonellaa.

Eläimistä saatavia sivutuotteita koskevasta lainsäädännöstä tulevat hyönteisten ja niistä valmistettävien tuotteiden luokittelu, hyönteisten ruokinnassa kielletyt ainekset, käsittelymenetelmät ja toiminnan hyväksyntään liittyvät vaatimukset.

TSE-asetuksessa säädetään käsitellyn eläinvalkuaisen käytön (PAP) rajoituksista elintarviketuotanto-eläinten ruokinnassa, PAP:in tuotannon ja käytön erityisvaatimuksista sekä toiminnan hyväksynnästä ja rekisteröinnistä.

Hyönteisten kasvatuksessa voi käyttää vain kasvipiperäisiä rehuaineita, maito- ja munatuotteita, muista kuin märehittäjistä saatua hydrolysoitua proteiinia ja gelatiinia, kalajauhoa sekä entisiä elintarvikkeita, jotka eivät sisällä lihaa tai kalaa. Hyönteisiä ei saa kasvattaa rehuksi esimerkiksi ruokajätteellä, muulla jätteellä eikä lannalla.

Rekisteröityminen rehualan toimijaksi

Kaikkien rehuketjun toimijoiden alkutuotannosta valmistukseen, tuontiin, kuljetukseen, varastointiin ja myyntiin tulee rekisteröityä rehualan toimijoiksi. Poikkeuksena tästä ovat lemmikkieläinten rehujen vähittäismyynti, maataloilla harjoitettava pienimuotoinen kasvien viljely rehuksi, ei-elintarvikkeeksi päätyvien eläinten ruokinta ja elintarvikkeiden kotitarvetuotanto, joita ei tarvitse rekisteröidä.

Hyönteisten kasvatuksen ja hyönteisrehun tuotannon osalta lainsäädäntö vielä täsmentyy, mutta tällä hetkellä tilanne rekisteröintien suhteen on seuraava:

- Hyönteisten kasvattaminen ja myynti/luovuttaminen rehu käyttöön kokonaisina elävänä, pakastettuna, kuivattuna tai jauhettuna on rehualan alkutuotannon toimintaa, ja toimijan tulee rekisteröityä ns. F-lomakkeella Eviraan. Alkutuottaja voi käyttää itse kasvatettuja hyönteisiä omien eläinten ruokintaan lainsäädännössä sallituille eläinlajeille.
- Hyönteisten käyttö kaupalliseen rehuaineen valmistukseen tai rehuseoksen raaka-aineeksi on muuta kuin rehualan alkutuotannon toimintaa, ja se rekisteröidään ns. A-lomakkeella Eviraan. Hyönteiset ovat eläimistä saatavia sivutuotteita, joten lomakkeelle merkitään myös sivutuotteisiin liittyvä rehutyyppi.

Hyönteisten, myös elävien, ja niistä saatavien tuotteiden kaupallinen tuonti kolmansista maista tai sisämarkkinoilta rehuksi on rehualan toimintaa, joka edellyttää rekisteröitymistä Eviraan (A-lomake). Kun eläviä hyönteisiä tuodaan kolmansista maista, ei niille ole eläintauteihin liittyviä tuontivaatimuksia eikä lajikohtaisia rajoituksia, mutta niille on tehtävä eläinlääkinnällinen rajatarkastus. Elävien hyönteisten sisämarkkinatuonnille ei ole eläintautiehtoja eikä valvontavaatimuksia.

Hyönteisten ja niistä saatavien tuotteiden vähittäismyynti lemmikkieläinten ruokintaan ei ole rekisteröinnin alasta. Tuotantoeläinten rehujen vähittäismyynti sekä rehujen kuljetus ja varastointi edellyttävät rekisteröitymistä Eviraan (A-lomake).

Sivutuotealan toiminta ja ns. TSE-asetuksen mukainen hyväksyntä

Toimijat, jotka valmistavat hyönteisistä saatua käsiteltyä eläinvalkuaista, tarvitsevat sivutuoteasetuksen mukaisen hyväksynnän toiminnalleen. Hyönteisvalkuainen on valmistettava sivutuoteasetuksen mukaisella käsittelymenetelmällä. Toimijat, jotka käyttävät hyönteisvalkuaista lemmikkieläinten ruokien valmistuksessa, tarvitsevat sivutuoteasetuksen mukaisen hyväksynnän lemmikki-ruokalaitokseksi. Sivutuoteasetuksen mukaista hyväksyntää haetaan S-lomakkeella.

Rehualan toimijan, joka käyttää hyönteisistä valmistettua käsiteltyä eläinvalkuaista vesiviljelyeläinten rehuseosten valmistukseen, tulee hakea TSE-asetuksen mukaista hyväksyntää toiminnalleen (E-lomake). Kuljetuksessa ja varastoinnissa on hyönteisvalkuaista sisältävät rehut pidettävä erillään muiden eläinlajien kuin vesiviljely-, turkis- ja lemmikkieläinten rehuista.

Rehualan alkutuotannon toimijat, jotka käyttävät vesiviljelyeläinten ruokinnassa hyönteisvalkuaista sisältävää täydennysrehua tilaseoksessaan ja pitävät ainoastaan vesiviljelyeläimiä, rekisteröityvät Eviraan (I-lomake). Tilan, joka käyttää hyönteisistä saatua käsiteltyä eläinvalkuaista sellaisenaan vesiviljelyeläinten tilaseosten valmistuksessa tai pitää myös muita elintarviketuotantoeläimiä ja tekee hyönteisvalkuaista sisältäviä vesiviljelyeläimille tarkoitettuja tilaseoksia, tulee hakea hyväksyntää (I-lomake). Hyönteisvalkuaista sisältävät vesiviljelyeläinten rehut tulee myös maataloilla käsitellä ja varastoida erillään muiden elintarviketuotantoeläinten rehuista.

Hyönteisiä tai niitä sisältäviä tuotteita saa tuoda kolmansista maista vain hyväksytyistä laitoksista. Hyönteisistä saadulle käsitellylle eläinvalkuaiselle tulee maahantuotaessa käyttää tätä tarkoitusta varten olevaa terveystodistusta.

Säädöksiä

Rehulaki 86/2008, Asetus rehualan toiminnanharjoittamisesta 548/2012

Rehuhygienia-asetus (EY) N:o 183/2005

Rehujen markkinoille saattaminen (EY) N:o 767/2009, Rehuaineluettelo (EU) N:o 2017/1017

Sivutuoteasetus (EY) N:o 1069/2009, Sivutuoteasetuksen toimeenpanoasetus (EU) N:o 142/2011

TSE-asetus (EY) N:o 999/2001

TSE- ja sivutuoteasetuksen toimeenpanoasetuksen liitteiden muutos (EU) 2017/893

Lisätietoja

Tarja Root, rehualan toiminta, puh. 040 5725 397, [tarja.root\(at\)evira.fi](mailto:tarja.root(at)evira.fi)

Hanna Laatio, sivutuotealan toiminta, puh. 0400 656 265, [hanna.laatio\(at\)evira.fi](mailto:hanna.laatio(at)evira.fi)

www.evira.fi – rehut

www.evira.fi - sivutuotteet